

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวจีนกับคนเมืองใน จังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษาชาวจีนตำบลช้างม่อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	
ชื่อผู้วิจัย	: นางสาวประภาศิริ ศรีภมร	
สาขา	: การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น	
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: อาจารย์ ดร.แกมมณี เจริญวงศ์	ประธานกรรมการ
	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูสิทธิ์ ชูชาติ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินชีวิตและบทบาทของชาวจีนในตำบลช้างม่อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของเชียงใหม่ที่มีส่วนต่อการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวจีน และเพื่อศึกษาผลจากการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่มีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวจีนและการเปลี่ยนแปลงของเมืองเชียงใหม่

การวิจัยเป็นลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ เป็นการทำความเข้าใจปรากฏการณ์สภาพของปัญหา หรือสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการค้นคว้าจากข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ การศึกษาประวัติชุมชนชาวจีนในเขตตำบลช้างม่อย การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการบันทึกประจำวัน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์อย่างละเอียดโดยใช้ในเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์จะเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนดั้งเดิมของชาวจีนในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่บริเวณวัดเกตการามต่อมาได้ขยายตัวเข้ามาอยู่อีกฝั่งหนึ่งของริมฝั่งแม่น้ำปิงโดยมาตั้งชุมชนรอบๆ ตลาดวโรรส ถนนท่าแพ ซึ่งเดิมเป็นแหล่งอาศัยของชาวมอญ ไทยใหญ่และชาวตองสู ต่อมาชาวจีนได้ขยายชุมชนไปยังเขตถนนช้างม่อยใหม่ตั้งแต่วัดชมพูข้ามคลองแม่ข่า เลียบตลาดวโรรสด้านเหนือแม่น้ำปิง ชาวจีนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพขายปลีกโดยใช้ส่วนหน้าของบ้านเป็นร้านค้าด้านหลังเป็นที่พักอาศัย ซึ่งเป็นครอบครัวขนาดใหญ่และบ้านมักอยู่รวมกันในกลุ่มเครือญาติ ด้วยการปลูกบ้านติด ๆ กันโดยไม่มี

เร็วทัน ปัจจุบันความเป็นอยู่ได้เปลี่ยนแปลงไปคือเมื่อมีครอบครัวแล้วจะแยกย้ายกัน ไปตั้งถิ่นฐานใหม่

แต่ชาวจีนยังคงมีบทบาทสำคัญด้านการค้าและเศรษฐกิจเช่นเดิม

การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวจีนกับคนเมืองในเขตชานเมือง ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญหลายปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านการเมืองและการปกครอง ซึ่งปัจจัยทั้งหมดก่อให้เกิดการผสมกลมกลืนด้านเชื้อชาติด้วยการแต่งงาน คือ ชาวจีนในปัจจุบันไม่เคร่งครัดเกี่ยวกับเลือดกู่ที่ต้องเป็นชาวจีนเหมือนในอดีต การอยู่ร่วมกับคนเมืองมายาวนาน ทำให้ชาวจีนยอมรับรวมทั้งการให้ความสำคัญกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งยังมีผลต่อความเคร่งครัดด้านประเพณี เทศกาลของชาวจีนอีกด้วย ด้านภาษาปรากฏว่าชาวจีนนิยมเปลี่ยนชื่อสกุลเป็นภาษาไทยกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งยังนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่ใช้หลักสูตรภาษาไทย แม้ว่าในอดีตชาวจีนจะพยายามจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาและให้การศึกษาแก่บุตรหลานด้วยภาษาจีนแล้วก็ตาม ด้านศาสนา เนื่องจากชาวจีน นับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกับคนเมืองแต่เป็นนิกายมหายาน การมาอยู่ร่วมกันจึงยอมรับและซึมซับศรัทธาในนิกายหินยานได้ง่าย มีผลทำให้ชาวจีนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายหินยานหรือเถรวาทและลดการก่อสร้างโพธิสัตว์ตามความเชื่อของมหายาน และด้านเศรษฐกิจชาวจีนมีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจมาโดยตลอด จนกระทั่งสร้างผลให้เกิดการกระทบกับคนเมืองในช่วงหนึ่งเพราะเจ้าภีณายากรไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากชาวบ้านได้ แม้ว่าปัจจุบันเจ้าภีณายากรจะหมดไป แต่ชาวจีนก็ยังคงมีบทบาททางด้านเศรษฐกิจไว้เช่นเดิม ดังสังเกตได้จากหลายตระกูลในเชียงใหม่มีฐานะร่ำรวยและมีชื่อเสียงในประเทศไทย